

af Gader og Beje, medens de nærmeste Bygninger alle ere smaa og lave, lige som der er Sandsynlighed for, at dette Forhold ikke væsentlig vil forandres i en overfluelig Fremtid. Her ligger altsaa Arkivet i høj Grad betrygget for al Brandfare, og den store Grund vil efterhaanden kunne udnyttes i hele sit Omfang; der var derfor ingen Grund til at gaa videre end til en to Etagers Bygning. I Kjøbenhavn derimod, hvor man har maattet nøjes med 15,000 □ Alen, og hvor denne Grund endda i Tidens Løb vil komme til at mangle al yderligere Isolation, vil det være nødvendigt at anlægge Bygningen med større Forsigtighed, i større Afstand fra Grundens Grænse. Det vil derfor under alle Omstændigheder være uøkonomisk ikke straks at opføre Arkivhuset med 3 Etager, da en senere Forhøjelse jo er udelukket, hvor der er Tale om Hvælvinger.

Men dertil kommer, at en Bygning, som den i Viborg meget snart vil vise sig at være for lille. Den Arkivmasse, som ved Aaret 1880 blev opmaalt hos Landets Embedsmænd og som i alt væsentligt vil være samlet i Provinsarkiverne om 20 Aar, vilde næppe nok kunne rummes i den af Arkitekt Nyrop projekterede 3 Etagers Bygning. Hertil kommer saa Provinsarkiverne, der ved Arkivloven bleve henviste til disse Arkiver, samt rimeligvis Afleveringer af Godsarkiver, der slet ikke ere tagne med i Beregning. Overfor disse paaviselige Størrelser staar den aldeles ubekendte: fremtidige Kasseationer. Det har ikke været muligt at danne sig et blot nogenlunde sikkert Begreb om, hvilken Udstrækning disse ville faa. Ved et løseligt Skøn ville de allerfleste, ogsaa Arkivmænd, ganske vist sige: „der vil kunne kasseres store Masser“, eller „det meste“; men Erfaringen viser, at det er overordentlig vanskeligt bestemt at paavise større Helheder, som virkelig kunne undværes fra Administrationen og Retsplejen og tilmed ere værdiløse for Historien; det fejler sjældent, at der ved nærmere Overvejelse rejser sig Indvendinger enten fra selve Embedsmændenes eller fra Arkivmændenes Side overfor de massevisse Kasseationer, der i Fortiden have paaført os saa store Tab. Dertil kommer, at der intet vides om, hvorvidt maasse mange af de nuværende Embedsarkiver alt have kasseret alt hvad der paa nogen Maade kan undværes og mere til. At jeg for mit Vedkommende imidlertid ikke skal vige tilbage for endog vidtgaaende Forslag, haaber jeg at have givet tilstrækkelige Beviser for ved de i 1885 vedtagne Regler for Regnskabsbilags Kasseation og der er da ogsaa, som det fremgaar af de nævnte Tal, gjort Regning paa en meget væsentlig Afgang i Provinsarkivets Materiale, naar Kasseationen er forudsat at skulle veje op imod Godsarkiver, Aviser og nye Rækker af Arkivalier fra en 20—30 Aar — thi mindre end 40—50 Aar skulde man dog nødig ved en ny Bygnings Opførelse have for Dje.

Hvis man endelig vil gøre gældende, at selv om den projekterede Bygning ikke er for stor, saa er dog Overslagssummen uundvædig høj, saa er jeg selvfølgelig ikke tilstrækkelig bygningskyndig til at turde sige noget afgørende i denne Sag, men jeg maa dog paastaa, at der er gjort alt hvad der med Rimelighed kunde gøres for at formindste det oprindelige Overslag, der, som de udførte Tegninger nu foresliger, lød paa ca 305,000 Kroner, og at Bygningen derefter forholdsvis snarere er billigere end dyrere end den i Viborg. Som det vil ses af Hr. Nyrops senere Udkast er der her foretaget Reduktioner i en Række Enkeltheder, medens det opnaaede „Nyterrum“ er det samme. Medens Arkivhuset nemlig er betydelig forförtet, er den oprindelige Fordring (gennemført i Viborg), at der ikke skal ændres Stiger og Trapper mellem Hylterne, hvad der jo i høj Grad besværliggør og forsinker al Ekspedition, bleven opgivet for den ene Etages Vedkommende, idet der i den er projekteret 7 i Stedet for 5 Hylber; jeg har gjort denne Indrømmelse i den Tanke, at man kunde anbringe alle Aviserne paa disse øverste Hylber. Forøgelsen fra 15 til 17 Hylber i hele Huset's Længde har saaledes opvejet Afgangen ved Fagenes Reduktion. Arkivarboligens er ligeledes indskrænket en Del, saaledes at dette Hus nu er mindre end det tilsvarende i Viborg, medens samtidig Væsfjalen har maattet gøres større. At Prisen alligevel er bleven forholdsvis noget højere end i Viborg ligger dels, som paavist af Hr. Nyrop, i Materialernes Stigning og de højere Arbejdspriser i Hovedstaden, dels i den mindre gode Grund og endelig ogsaa i den større Betryggelse for Sidsvaade og mulige Ulykkestilfælde under et Bombardement ved en Deling af Arkivhuset i isolerede Rum, som man maa anse det for rettest her at kræve. Dette sidste er endog først senere bleven paalagt Hr. Nyrop efter den fra et andet konkurrerende Arbejde hentede Ide, det syntes at være uforparligt ikke i saa Henseende at gøre hvad der med Rimelighed kunde gøres, og det er jo klart, at derved ogsaa Hvælvingen og saaledes Huset's hele